

УДК 342.95 (477)

Ковтун Марина Сергіївна –

кандидат юридичних наук,
асистент кафедри адміністративного права,
Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Maryna S. Kovtun –

candidate of juridical sciences,
assistant of the department of administrative law,
Yaroslav Mudryi National Law University
(77, Pushkinskaya str., 61024, Ukraine, Kharkiv)

Державний контроль за дотриманням антимонопольного законодавства щодо концентрації

Стаття присвячена дослідженню державного контролю за додержанням антимонопольного законодавства щодо концентрації. Контроль за концентрацією за часом проведення такого контролю є попереднім. Він передує прийняттю управлінських рішень, виконуючи, поряд з іншим, і запобіжну (попереджувальну) функцію. У зв'язку із цим вказується на необхідність зміни порогових показників концентрації та процедури попереднього контролю за концентрацією.

Ключові слова: антимонопольний контроль, економічна концентрація, антимонопольна діяльність, Антимонопольний комітет України, захист конкуренції.

Статья посвящена исследованию государственного контроля за соблюдением антимонопольного законодательства относительно концентрации. Контроль за концентрацией по времени проведения такого контроля является предварительным. Он предшествует принятию управленческих решений, выполняя, наряду с прочим, и предохранительную (предупредительную) функцию. В связи с этим указывается на необходимость изменения пороговых показателей концентрации и процедуры предварительного контроля за концентрацией.

Ключевые слова: антимонопольный контроль, экономическая концентрация, антимонопольная деятельность, Антимонопольный комитет Украины, защита конкуренции.

M.S. Kovtun State Control over Compliance with Antitrust Legislation on Concentration

The article deals with the state control over compliance with antitrust legislation on concentration. The issues in this sphere and the ways of their resolving have been identified. Control over concentration and time of carrying out of this control is preliminary. This control precedes administrative decisions and performs a preventive function. Its essence is to find necessary conditions for decision-making and to detect and prevent possible negative phenomena in the circumstances that exist and can appear in the future. Necessity to change thresholds and procedure for preliminary control over concentration has been pointed out. Understated thresholds cause ineffective system of control over concentration because of significant and unreasonable costs of business on concentration administrative procedures, which are not so important to protect competition.

Necessity to implement a facilitated procedure with minimum information and reduced period of consideration within 25 days has been highlighted. Facilitated procedures of control over concentration, which do not cause doubts about negative influence on competition, are implemented in many countries. It is appropriate and it is a more applicable tool to resolve issues related to universal thresholds for concentrations at big and small goods markets.

The article analyzes draft law “On Amendments to the Law of Ukraine “On the Protection of Economic Competition” (related to Improvement of the Effective System of Control over Economic Concentrations)” No. 2168a, which was registered in the parliament on June 25, 2015 and should decrease unreasonable administrative pressure on entrepreneurs, improve the situation when investors can enter Ukrainian markets.

Keywords: *Antimonopoly control, economic concentration, antimonopoly activity, the Antimonopoly committee of Ukraine, protection of competition.*

Постановка проблеми. Українські реалії викликають необхідність зміни існуючих підходів здійснення контролю за концентрацією суб'єктів господарювання. Передусім це зумовлено потребою імплементації положень Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами. У зв'язку із цим виникає нагальна потреба зміни умов та процедури проведення концентрації суб'єктів господарювання, що вимагає прийняття низки важливих змін до чинного законодавства.

Аналіз досліджень. Питання державного контролю постійно знаходиться у полі зору науковців. Дослідженням цього питання займалися такі вчені як В. Б. Авер'янов, О. Ф. Андрійко, В. М. Гаращук, В. М. Горшенев, Л. А. Савченко, М. С. Студенікіна, Ю. А. Тихомиров та інші.

Різні напрямки антимонопольного контролю досліджували такі науковці як О. О. Бакаліньська, Л. Р. Біла, З. М. Борисенко, М. С. Лайкова, В. Д. Лагутін та інші.

Метою статті є проведення дослідження державного контролю за додержанням антимонопольного законодавства щодо концентрації, визначення існуючих проблем і пошук шляхів їх подолання.

Невирішені раніше проблеми. Законодавство у сфері контролю за концентрацією потребує оновлення. Зокрема, це стосується спрощення процедури попереднього контролю антимонопольних органів щодо отримання дозволу на концентрацію для окремого кола суб'єктів. Також, Антимонопольний комітет України (далі - АМКУ) та бізнес-структури неодноразово висловлювалися щодо необхідності підвищення порогових показників, за перевищення яких необхідним є отримання дозволу на концентрацію. Ці проблем потребують нагального вирішення.

Виклад основного матеріалу. Для ґрунтовного та всебічного з'ясування сутності та проблем контролю за концентрацією суб'єктів господарювання необхідно зупинитися на

визначення поняття контролю в державному управлінні.

У широкому розумінні контроль є одним із найважливіших каналів отримання інформації про стан суспільства, економічні та соціальні процеси, які проходять у державі [1, с.12; 2]. Сутність контролю, за висновком О. Ф. Андрійко, полягає в перевірці відповідності діяльності учасників суспільних відносин встановленим у суспільстві приписам, у межах яких вони мають діяти. Метою такої діяльності є виявлення результатів впливу суб'єктів на об'єкт, допущених відхилень від прийнятих вимог, діючих принципів організації і регулювання, причин цих відхилень, а також визначення шляхів подолання наявних перешкод для ефективного функціонування всієї системи [3, с. 125]. На сторінках монографії «Контроль та нагляд у державному управлінні» В. М. Гаращук зазначає, що контроль є основним способом забезпечення законності та дисципліни у державному управлінні. Він є одним з найважливіших елементів державного управління, важливою функцією держави [4, с. 36].

Все вищенаведене стосується й в цілому антимонопольного контролю. За його допомогою забезпечується своєчасність внесення коректив у господарську діяльність, недопущення монополізації ринку, запобігання порушень законодавства у сфері державних закупівель, отримання інформації про реальний стан розвитку і функціонування конкуренції в державі, виявлення порушень конкурентного законодавства та відхилень від установлених стандартів і правил, а також прийнятих управлінських рішень [5, с.117].

Аналіз ст. 3 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» дає можливість визначити основні види антимонопольного контролю за основними напрямками його здійснення, а саме: – контроль за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції; – контроль за концентрацією, узгодженими діями суб'єктів господарювання та за дотриманням вимог законодавства про захист економічної конкуренції під час регулювання цін (тарифів)

на товари, що виробляються (реалізуються) суб'єктами природних монополій; – контроль щодо створення конкурентного середовища та захисту конкуренції у сфері державних закупівель [6].

Досліджуючи такий вид антимонопольного контролю як контроль за концентрацією можна зробити висновок, що цей вид контролю за часом його проведення є попереднім. Так, він передує прийняттю управлінських рішень, виконуючи, поряд з іншим, і запобіжну (попереджувальну) функцію. Його сутність полягає як у виявленні необхідних умов для прийняття рішень, так і у виявленні та попередженні можливих негативних явищ, що можуть настати за наявності обставин, що вже існують та можуть негативно проявитися у майбутньому [7, с.439].

Державний контроль за концентрацією проводиться до початку прийняття відповідних рішень щодо здійснення господарської діяльності певними суб'єктами та реалізації управлінських рішень. За його допомогою досягаються такі важливі завдання як запобігання монополізації товарних ринків, зловживання монопольним (домінуючим) становищем, обмеження конкуренції та деякі інші.

За сучасних умов значення контролю за концентрацією підвищується. Це пояснюється посиленням процесів концентрації та необхідністю попередження надання ринкової влади одному суб'єкту господарювання, що може призвести до негативного ефекту для економіки окремих галузей, та економіки України у цілому. Такий контроль спрямований на попередження монополізації товарних ринків, суттєвих обмежень конкуренції на них, а також запобігання ціновим зловживанням монопольним становищем.

Розглядаючи питання державного контролю за концентрацією суб'єктів господарювання необхідно визначити, що представляє собою концентрація.

На думку З. М. Борисенко концентрацією суб'єктів господарювання є дії, які призводять або можуть призвести до зміни відносин контролю між учасниками ринку, змін у структурі відповідних товарних ринків та посилення ринкової влади окремих учасників ринку. Вчена вважає, що економічна

концентрація – це інструмент, за допомогою якого підприємства намагаються підвищити свою економічну ефективність [8, с.466].

Відповідно до ч.1 ст.22 Закону України «Про захист економічної конкуренції» з метою запобігання монополізації товарних ринків, зловживання монопольним (домінуючим) становищем, обмеження конкуренції органи Антимонопольного комітету України здійснюють державний контроль за концентрацією суб'єктів господарювання [9].

Згідно п.1 ст.24 вказаного Закону концентрація може бути здійснена лише за умови попереднього отримання дозволу АМКУ чи адміністративної колегії АМКУ: 1) у випадках, передбачених ч.2 ст. 22 цього Закону та іншими нормативно-правовими актами, коли сукупна вартість активів або сукупний обсяг реалізації товарів учасників концентрації, з урахуванням відносин контролю, за останній фінансовий рік, у тому числі за кордоном, перевищує суму, еквівалентну 12 мільйонам євро, визначену за офіційним валютним курсом, встановленим Національним банком України, що діяв в останній день фінансового року, і при цьому: - вартість (сукупна вартість) активів або обсяг (сукупний обсяг) реалізації товарів, у тому числі за кордоном, не менш як удвох учасників концентрації, з урахуванням відносин контролю, перевищує суму, еквівалентну 1 мільйону євро, визначену за курсом Національного банку України, що діяв в останній день фінансового року у кожного, та - вартість (сукупна вартість) активів або обсяг (сукупний обсяг) реалізації товарів України хоча б одного учасника концентрації, з урахуванням відносин контролю, перевищує суму, еквівалентну 1 мільйону євро, визначену за курсом Національного банку України, що діяв в останній день фінансового року; 2) у випадках, передбачених ч. 2 ст. 22 цього Закону та іншими нормативно-правовими актами, незалежно від сукупної вартості активів або сукупного обсягу реалізації товарів учасників концентрації, коли: частка на певному ринку товару будь-якого учасника концентрації або сукупна частка учасників концентрації, з урахуванням відносин контролю, перевищує 35 відсотків, та концентрація відбувається на цьому чи

суміжному з ним ринку товару.

Таким чином, вказаною статтею фактично визначено порогові показники обсягів реалізації, вартості активів учасників концентрації. У разі перевищення цих показників суб'єкти господарювання зобов'язані отримати попередній дозвіл АМКУ.

Отже, за чинним законодавством, дозвіл на концентрацію надається, якщо така концентрація не призводить до монополізації чи суттєвого обмеження конкуренції на всьому ринку чи в значній його частині. У той же час вже на етапі проведення попереднього контролю (за його результатами) АМКУ та його органи можуть прийняти рішення про відмову в наданні дозволу на концентрацію суб'єктів господарювання, покласти на учасників концентрації певні обов'язки, надати попередні висновки щодо концентрації суб'єктів господарювання, зобов'язати суб'єкта господарювання включити (виключити) певні положення при узгодженні установчих документів тощо.

Аналіз норм Закону України «Про захист економічної конкуренції» та практики їх застосування показав, що встановлені майже 15 років тому порогові значення та процедури економічної концентрації вже є застарілими і не відповідають потребам сучасності. Система захисту конкуренції потребує налагодження ефективного балансу між необхідністю здійснення попереднього контролю за концентрацією суб'єктів господарювання з метою запобігання обмеженню конкуренції й монополізації товарних ринків та тими витратами і адміністративними обмеженнями, які створює для суб'єктів господарювання така процедура попереднього контролю.

Як відзначила 25.09.2015 року Перший заступник Голови АМКУ - державний уповноважений М. Нижник на прес-брифінгу «Антимонополярна реформа – важлива складова боротьби з корупцією й оздоровлення економіки»: «Існуюча в Україні система порогових показників найнижча порівняно з іншими країнами» [10].

Про необхідність проведення змін щодо порогових показників та процедуру попереднього контролю АМКУ за

концентрацією неодноразово говорили й західні експерти.

Так, наприклад, у 2013 році Конференцією ООН з торгівлі та розвитку (ЮНКТАД), що виконує в Секретаріаті ООН функції координаційного центру з усіх питань, пов'язаних з конкурентною політикою було проведено «Добровільний експертний огляд конкурентного законодавства та конкурентної політики: Україна». Результатом цього огляду стала низка рекомендацій, адресована Верховній Раді України, Уряду та Антимонопольному комітету України. Серед іншого, експертами ЮНКТАД було рекомендовано законодавцю підвищити ефективність контролю за концентраціями. Рекомендовано внести поправки у законодавство, які заборонять здійснення концентрації суб'єктам господарювання, що приховують реального власника, використовуючи реєстрацію в офшорних зонах, а також підвищать порогові показники отримання дозволів на здійснення концентрації [11].

Для вирішення вказаних проблем, а також з метою створити умови для зменшення невинного адміністративного тиску на суб'єктів господарювання, сприяти покращенню входження інвесторів на українські ринки було розроблено та внесено на розгляд Верховної Ради України проект Закону «Про внесення змін до Закону України "Про захист економічної конкуренції" (щодо підвищення ефективності системи контролю за економічними концентраціями)» №2168а, що був зареєстрований у парламенті 25.06.2015 року. [12].

Цей законопроект передбачає: - підвищити порогові показники, за перевищення яких необхідним є отримання дозволу на концентрацію; - вивести зі сфери попереднього контролю випадки концентрації за участі іноземних суб'єктів господарювання, які очевидно не можуть вплинути на стан конкуренції на товарних ринках; - запровадити більш гнучкі, швидкі та спрощені процедури отримання попереднього дозволу на концентрації.

Для досягнення вказаних завдань у законопроекті запропоновано запровадити дворівневу модель контролю за концентраціями: 1) перший рівень спрямований на контроль за

концентраціями за участі великих українських компаній, сукупний річний оборот або сумарна вартість активів в Україні принаймні двох з яких перевищує 4 млн. євро, і при цьому їх сукупний оборот або вартість активів у світі більше ніж 30 млн. євро; 2) другий рівень спрямований на контроль за концентраціями, що полягають у придбанні іноземними компаніями, світовий оборот яких перевищує 100 млн. євро українських підприємств, показник обсягу реалізації яких перевищує еквівалент 8 млн. євро в Україні (вартість активів при цьому до уваги не береться). Також, законопроектом передбачається запровадити норму, згідно з якою концентрація, учасником якої є іноземний суб'єкт господарювання та суб'єкт господарювання, що діє в Україні, потребуватиме одержання попереднього дозволу якщо показник обсягу реалізації товарів учасника концентрації в Україні перевищує еквівалент 8 млн. євро, а світовий оборот іноземної компанії перевищує 100 млн. євро [12].

Запропонований рівень підвищення значно перевищує рівень порогових показників, які були запропоновані Урядом України у проекті закону Про внесення змін до Закону України "Про захист економічної конкуренції" від 12.12.2012 року, реєстраційний № 0875 (із подальшими запропонованими до другого читання змінами) [13], та вже були предметом експертної оцінки ЮНКТАД у 2013 році і були підтримані: "Проект змін до Закону України "Про захист економічної конкуренції" передбачає значне підвищення порогових показників для звільнення з під контроль економічно та конкурентно менш значних транзакцій. У разі прийняття це значно поліпшить режим контролю за злиттями" [11].

Занижені порогові показники зумовлюють неефективність системи контролю за концентрацією внаслідок значних і невиправданих витрат ресурсів як АМКУ, так і бізнесом на адміністративні процедури розгляду концентрацій, які не становлять занепокоєння для захисту конкуренції. Можна навести приклад антимонопольних органів США та Німеччини, які можуть швидко та без додаткової інформації надавати дозволи щодо транзакцій, які не викликають конкурентних занепокоєнь [13, с.8]. Однак, в той же час встановлення надмірно високих показників (як пропонується

деякими суб'єктами законодавчої ініціативи) також буде мати негативний вплив на дієвість режиму контролю за концентраціями та створить суттєві загрози монополізації на низці ринків України.

Разом з тим, у новій редакції ч. 1 ст. 24 Закону України «Про захист економічної конкуренції» було б доцільним залишити одну з умов отримання дозволу на концентрацію суб'єктів господарювання – а саме наявність частки на певному ринку товару будь-якого учасника концентрації не більше 35 відсотків на ринку відповідного товару. Так, відповідно до ст. 12 цього Закону монополюючим (домінуючим) визнається становище суб'єкта господарювання, якщо його частка на ринку товару становить 35 і більше відсотків [9]. Ми погоджуємося з висновком Головного науково-експертного управління від 01.07.2015 р. про те, що підставою отримання дозволу від АМКУ на концентрацію суб'єкта господарювання повинно бути не лише наявність вартісних показників його активів та обсягів реалізованої продукції, а також врахування того, щоб ці вартісні показники не перевищували відсоткові показники частки цього суб'єкта господарювання на ринку відповідно до критеріїв встановлених у ст. 12 Закону [14].

Ще одним позитивним моментом законопроекту є запровадження спрощеної процедури з мінімальним обсягом інформації та скороченим строком розгляду у 25 днів (у порівнянні з 45 днями, як встановлено в діючому Законі). Передбачається застосування скороченої процедури в першу чергу у випадках економічних концентрацій за участю іноземних компаній, коли ринкові частки учасників концентрації не є значними або коли економічна концентрація здійснюється на різних товарних ринках.

Практика запровадження спрощених процедур контролю за концентраціями, які не викликають занепокоєння щодо їх негативного впливу на конкуренцію, зустрічається в багатьох країнах світу і є оптимальним, все більш застосовуваним інструментом вирішення проблеми існування універсальних порогових показників для концентрацій на великих та дрібних товарних ринках [13, с.14].

На нашу думку, у цілому запропонований законопроект містить обґрунтовані, зважені

порогові показники, його прийняття суттєво поліпшить роботу АМКУ щодо контролю за концентрацією та зніме надмірний тягар з бізнесу.

Однак, внесення відповідних змін до законодавства є недостатнім для здійснення ефективного контролю за концентрацією. Вкрай важливим є приведення у відповідність до вимог сьогодення й власних підзаконних актів АМКУ в цій сфері, основним з яких є Розпорядження АМКУ від 19.02.2002 р. № 33-р про затвердження Положення про порядок подання заяв до Антимонопольного комітету України про попереднє отримання дозволу на концентрацію суб'єктів господарювання (Положення про концентрацію), зареєстроване в Міністерстві юстиції України 21.03.2002 р. № 284/6572 [15]. Варто відзначити, що перші кроки в цьому напрямку вже були здійсненні. Так, АМКУ розпочато перегляд вказаного розпорядження та було оголошено про проведення його

громадського обговорення. Усі бажаючі мають можливість надіслати свої пропозиції та аргументовані зауваження до АМКУ.

Висновки. Отже, прийняття законопроекту «Про внесення змін до Закону України "Про захист економічної конкуренції" (щодо підвищення ефективності системи контролю за економічними концентраціями)» та нової редакції Положення про концентрацію буде сприяти досягненню оптимального балансу між рівнем порогових показників та зменшенням різноманітних адміністративних процедур (насамперед контрольних заходів) для учасників концентрації. Процедури контролю за концентрацією суб'єктів господарювання мають стати більш гнучкими, ефективними й швидкими.

Список використаних джерел:

1. Савченко Л. А. Правові проблеми фінансового контролю в Україні : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.07 / Л. А. Савченко ; Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. – Х., 2002. – 29 с.
2. Мазур А. Удосконалення митного контролю як засіб забезпечення економічної безпеки / А. Мазур, А. Толкачова // Вісник Академії митної служби України. – 2005. – № 4 (28). – С. 8-19.
3. Андрійко О. Ф. Організаційно-правові проблеми державного контролю у сфері виконавчої влади : дис. ... докт. юрид. наук : 12.00.07 / О. Ф. Андрійко ; Інститут держави і права ім. В. М. Корецького. – Київ, 1999. – 390 с.
4. Гаращук В. М. Контроль та нагляд у державному управлінні : монографія / В. М. Гаращук. – Харків : Фоліо, 2002. – 176 с.
5. Адміністративне право України. Академічний курс : підруч. у 2 томах / ред. кол. В. Б. Авер'янов (голова). – Т. 1. Загальна частина. – К. : Юрид. думка, 2008. – 584 с.
6. Про Антимонопольний комітет України : Закон України від 26.11.1993 р. № 3659-XII // Відом. Верхов. Ради України. – 1993. – № 50. – Ст. 472.
7. Виконавча влада і адміністративне право / за заг. ред. В. Б. Авер'янова. – К. : Видавничий Дім «Ін-Юре», 2002. – 668 с.
8. Борисенко З. М. Основи конкурентної політики / З. М. Борисенко. – К. : Тасон, 2004. – 704 с.
9. Про захист економічної конкуренції : Закон України від 11.01.2001 р. № 2210-III // Відом. Верхов. Ради України. – 2001. – № 12. – Ст. 64.
10. Прес-реліз брифінгу від 25.09.2015 р. «Антимонопольна реформа – важлива складова боротьби з корупцією й оздоровлення економіки» [Електроний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.amc.gov.ua/amku/control/main/uk/publish/article/116743>.
11. Добровільний експертний огляд конкурентного законодавства та конкурентної політики: Україна (UNCTAD/DITC/CLP/2013) [Електроний ресурс]. // ЮНКТАД, 2013. – Режим доступу : http://unctad.org/en/PublicationsLibrary/ditcclp2013d3_en.pdf.
12. Про внесення змін до Закону України «Про захист економічної конкуренції» (щодо підвищення ефективності системи контролю за економічними концентраціями) [Електроний ресурс] : проект Закону № 2168а. – Режим доступу : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=55736.

13. Пояснювальна записка до Проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про захист економічної конкуренції» (щодо підвищення ефективності системи контролю за економічними концентраціями)» № 2168а [Електроний ресурс]. – Режим доступу : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=55736.

14. Висновок Головного науково-експертного управління від 01.07.2015 р. до Проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про захист економічної конкуренції» (щодо підвищення ефективності системи контролю за економічними концентраціями)» № 2168а [Електроний ресурс]. – Режим доступу : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=55736.

15. Про затвердження Положення про порядок подання заяв до Антимонопольного комітету України про попереднє отримання дозволу на концентрацію суб'єктів господарювання (Положення про концентрацію) : розпорядження Антимонопольного комітету України від 19.02.2002 р. № 33-р // Офіційний вісник України. – 2002. – № 13. – Ст. 679.

References

1. L. A. Savchenko Legal Issues of Finance Control in Ukraine : synopsis of a thesis for a doctor of juridical sciences : 12.00.07 / L. A. Savchenko ; Yaroslav Mudryi National Law Academy. – Kh., 2002. – 29 p.

2. A. Mazur Improvement of Custom Control as a Means of Ensuring Economic Safety / A. Mazur, A. Tolkachova // Visnyk Akademii mytnoi sluzhby Ukrainy (the Bulletin of Customs Service of Ukraine). – 2005. – No. 4 (28). – Pp. 8-19.

3. O. F. Andriiko Organizational and Legal Issues of the State Control in the Sphere of Executive Power : thesis ... of doctor of juridical sciences : 12.00.07 / O. F. Andriiko ; V. M. Koretsky Institute of State and Law. – Kyiv, 1999. – 390 p.

4. V. M. Harashchuk Control and Supervision in Public Administration : monograph / V. M. Harashchuk. – Kharkiv, 2002. – 176 p.

5. Administrative Law of Ukraine. Academic Course : textbook in 2 vol. / ed. board V. B. Averianov (head). – Vol. 1 General Part. – K. : Yuryd. dumka, 2008. – 584 p.

6. On the Antimonopoly Committee of Ukraine : the Law of Ukraine dated 26.11.1993 No. 3659-XII // Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy (the Official Bulletin of the Verkhovna Rada of Ukraine). – 1993. – No. 50. – Art. 472.

7. Executive Power and Administrative Law / under the general editorship of V. B. Averianov. – K. : Publishing House "In-Yure", 2002. – 668 p.

8. Z. M. Borysenko Fundamentals of Competition Policy / Z. M. Borysenko. – K. : Tason, 2004. – 704 p.

9. On the Protection of Economic Competition : the Law of Ukraine dated 11.01.2001 No. 2210-III // Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy (the Official Bulletin of the Verkhovna Rada of Ukraine). – 2001. – No. 12. – Art. 64.

10. Press Briefing dated 25.09.2015 "Antimonopoly Reform is an Important Component of the Fight against Corruption and Economy Sanitation" [Online resource]. – Access : <http://www.amc.gov.ua/amku/control/main/uk/publish/article/116743>.

11. Voluntary Expert Review of Competition Legislation and Competition Policy: Ukraine (UNCTAD/DITC/CLP/2013) [Online resource] // YUNKTAD, 2013. – Access : http://unctad.org/en/PublicationsLibrary/ditcclp2013d3_en.pdf.

12. On Amendments to the Law of Ukraine *On the Protection of Economic Competition* (related to Improvement of the Effective System of Control over Economic Concentrations) [Online resource] : draft Law No. 2168a. – Access : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=55736.

13. Explanatory Notes to the Draft Law On Amendments to the Law of Ukraine *On the Protection of Economic Competition (related to Improvement of the Effective System of Control over Economic Concentrations)* No. 2168a [Online resource]. – Access : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=55736.

14. Opinion of the Main Scientific and Expert Department dated 01.07.2015 to the Draft Law On Amendments to the Law of Ukraine *On the Protection of Economic Competition (related to Improvement of the*

Effective System of Control over Economic Concentrations) No. 2168a [Online resource]. – Access : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=55736.

15. On Approval of Regulation on the Procedure for Submitting Applications to the Antimonopoly Committee of Ukraine on Preliminary Obtaining of Permission on Concentration of Entrepreneurs (Regulation on Concentration) : instruction of the Antimonopoly Committee of Ukraine dated 19.02.2002 No. 33-r // *Ofitsiyni Visnyk Ukrainy* (the Official Bulletin of Ukraine). – 2002. – No. 13. – Art. 679.